Karlovarský

20°C 12°C

Počasí v kraji více informací→
pocasi.idnes.cz

DNES Karlovy Vary, Cheb, Sokolov, Ostrov

vary.idnes.cz

Chytili je v českém příhraničí, uvěznili a předali STASI. „Narušitelům hranic“ z někdejší NDR teď zůstává nad odškodněním rozum stát.

Výsměch, myslí si Němci o odškodnění

Jitka Dolanská
redaktorka MF DNES

CHEB S obrovskými rozpaky přijímají zprávu o výši odškodnění bývalí východní Němci, kteří se v dobách totality vydali za svobodou přes tehdejší Československo a skončili ve vězení. V řadě případů totiž sumu, kterou jim ministerstvo spravedlnosti přiřklo, převýší bankovní poplatky. Nejinak je tomu i v případě Arnulfa Ehrlicha, který v těchto dnech obdržel rozhodnutí o tom, že mu náleží odškodnění 303 korun. Stejnou částkou ocenil stát i útrapy Dirka Jungnickela.

„Pro mnohé z mých klientů je to zpráva, které se zdráhají uvěřit. Ve světle toho, co následovalo, jsou ty částky směšné,“ řekl advokát Lubomír Müller, který řadu bývalých východoněmeckých uprchlíků v Česku zastupuje.

Podle jeho slov k odškodnění přistupují jeho klienti různě. Někteří si peníze přejí převést na účet, jiní jej striktně odmítají přijmout. „Například od Joachima Ernsta, kterému byla za prožité útrapy v Československu přiznána částka 1500 korun, jsem dostal velmi rozhořčený dopis, ve kterém píše, že to považuje za výsměch. A že odškodné odmítá převzít. Stal se tak dalším rehabilitovaným, který odškodné otevřeně odmítl. Prvním byl Holger Prohn z Frankfurtu nad Mohanem,“ informoval advokát Lubomír Müller.

Doplnil, že další z rehabilitovaných peníze sice přímo neodmítli, ale požádali jej, aby těch několik stokorun, které stát jako odškodnění přiznal, věnoval jejich jménem na charitu či sociální služby.

„Mám s tím problémy. Na mém kontu jsou peníze, které mi nepatří. Už jsem se snažil s ministerstvem spravedlnosti řešit, co mám s odškodněním dělat v případě, že jej můj klient odmítne. Zatím neodpověděli. Když jsem jim ale napsal, že jim tedy peníze pošlu zpět, tak to rázně odmítli,“ konstatoval Müller a upřesnil, že v případě posledně odškodněných Ehrlicha a Jungnickela zahrnuje přiznaná částka paušální náhradu ušlého výdělku ve výši 83 korun, náklady vazby jsou 20 korun a 200 korun tvoří paušál nákladů trestního řízení.

„Případy spolu nijak nesouvisejí, oba se ale udály v šedesátých letech. Muži byli zadrženi u hranice se západním Německem a po několika hodinách věznění vydáni do Německa. Případy by se mohly zdát malicherné, vždyť se jednalo jen o několik hodin, kdy byli v Československu zadržováni. Zásadní ovšem je, že krátké omezení jejich svobody neskončilo propuštěním, ale předáním východoněmecké STASI a následně odsouzením v NDR,“ vysvětlil Müller.

„V jistém smyslu to lze přirovnat k tomu, jako kdyby za Protektorátu četníci někoho na pár hodin zadrželi a pak ho předali Gestapu. Problém není v tom, že si chvíli poseděl na četnické stanici, ale v tom, co pak následovalo,“ dodává advokát. Dirk Jungnickel nakonec z NDR skutečně uprchl. Podařilo se mu to až v roce 1985. Od té doby pracuje jako nezávislý režisér a autor v západní části Berlína. Zaměřuje se na dokumentární tvorbu, která se věnuje mapování osudů obětí komunistické svévole.

Podle Libora Svobody z Ústavu pro studium totalitních režimů byly v tehdejším Československu zadrženy až čtyři tisíce východních Němců.

„To je ale hrubý odhad a je možné, že číslo ještě poroste,“ podotkl s tím, že nešlo jen o Němce, ale třeba i o Poláky. Pohraniční stráž je chytala nejen bezprostředně u hranic, ale i v hlubším vnitrozemí díky síti spolupracovníků.

Přesahy výtvarnice Lenky Sárové Malíské

Tvorbu karlovarské výtvarnice Lenky Sárové Malíské na výstavě nazvané Přesahy v současné době představuje karlovarská Interaktivní galerie Becherova vila. Malíská je absolventkou Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem, kde studovala v ateliéru keramiky a porcelánu u profesora Jarkovského. Umělecky se zcela přirozeně pohybuje mezi malbou, volnou porcelánovou tvorbou i designem sériově vytvářeného porcelánu. Výstava potrvá do 31. října. (vsl) Foto: Václav Šlauf, MAFRA

Námluvy S podzimem začíná největší svátek myslivců, kterým bezesporu je jelení říje. Foto: Pavel Černý

Začíná jelení říje, svátek lesa

KARLOVARSKÝ KRAJ Začíná podzim a s ním i největší svátek myslivců, jelení říje. Jsou to vlastně jelení námluvy, při kterých zvíře troubením dává najevo ostatním, kdo je v oblasti pánem. Výjimkou nejsou ani souboje samců, kteří na sebe útočí parožím. Lidem, kteří by chtěli jeleny pozorovat, se vyplatí požádat o pomoc zkušeného myslivce. Jelení říje je mimořádný zážitek i pro ty, kteří zvuky přírody rádi poslouchají.

„Jeleni mají obvykle říji okolo svátku sv. Václava. Ale to, kdy začne i jak dlouho potrvá, závisí na počasí. Když teplota v noci klesá k nule nebo lehce poprchává, takové dny jsou pro vrchol jelení říje ideální,“ říká amatérský fotograf Pavel Černý, který se specializuje na volně žijící zvířata západních Čech. Vysvětluje, že v průběhu říje kolem sebe silnější jeleni shlukují skupinu laní, které pak hájí před ostatními.

Podle jeho slov je troubení nejčastěji slyšet při svítání, nebo naopak při soumraku. Tehdy jsou jeleni nejaktivnější. Při vrcholu říje ale často troubí celý den. Někdy jsou slyšet i nárazy paroží, kterými do sebe samci při boji narážejí. „Ale to musí být v lese klid. Když tam třeba nejsou houbaři, fotografové a turisté. Nebo když se nekácí. Tak to jsou krásně slyšet. Já nejraději chodím jeleny poslouchat do Slavkovského lesa navečer, když migrují z hor a přicházejí do údolí, k potokům, kde je víc chladno,“ popisuje Pavel Černý.

Zároveň varuje, že jelen v říji je nevyzpytatelný. „Je to sice plaché zvíře, ale těžko říci, jak by se při náhodném setkání s člověkem zachoval. Proto si nemyslím, že by bylo dobré za nimi v této době chodit. Navíc právě v době říje myslivci jeleny loví. Nejlepší je zůstat někde na cestě u automobilu a poslechnout si troubící jeleny z bezpečné vzdálenosti, nebo se s nějakým myslivcem domluvit,“ nabádá Černý.

– **Jitka Dolanská**

Kraj si chce půjčit více než dvě miliardy

KARLOVARSKÝ KRAJ Přes protesty opozice krajští zastupitelé posvětili svým hlasováním záměr vedení Karlovarského kraje čerpat v příštích pěti letech úvěr ve výši 2,5 miliardy korun. „Peníze kraj potřebuje na předfinancování projektů, které budou podpořeny z evropských fondů nebo z fondu spravedlivé transformace,“ vysvětlil hejtman Petr Kulhánek s tím, že jde o úvěrový rámec, který má zajistit, že budou plánované projekty nejen schváleny, ale i realizovány. „Je to v podstatě takový náš polštář, který má posloužit k tomu, abychom na financování těchto projektů vždy měli. Peníze pak budou následně z evropských dotací vráceny, a použijí se na splácení úvěru,“ dodal hejtman.

Počátek doby splácení úvěru je pak stanoven od roku 2026 a výše pravidelné měsíční splátky činí 22,9 milionu korun. To platí pro úvěr v celkové výši 2,5 miliardy korun, v případě nižšího úvěrového rámce budou pravidelné měsíční splátky stanoveny v poměrné výši. „Máme přitom možnost provedení mimořádné splátky úvěru bez poplatku či sankce a dále nedočerpání úvěru rovněž bez toho, aby byl kraj sankcionován,“ dodala vedoucí odboru finančního krajského úřadu Martina Jánská.

Karlovarský kraj, který je spolu s Moravskoslezským a Ústeckým krajem jedním z regionů, které čeká odklon od těžby uhlí, chce využít k budoucímu splácení úvěru zejména fondy EU, které jsou zaměřeny na podporu uhelných oblastí. Jde o Fond pro spravedlivou transformaci nebo Modernizační fond. Z nich by mohl kraj získat na přeměnu ekonomiky regionu až stovky milionů korun.

Bývalá hejtmanka, dnes opoziční zastupitelka Jana Mračková Vildumetzová, však poukazuje na to, že rozhodnutí o úvěru nebylo s krajskými zastupiteli předem nijak konzultováno. Proti je i další zastupitelka a zároveň starostka obce Velká Hleďsebe Jaroslava Brožová Lampertová. „Děsí mě, že jde o úvěr, který se začne splácet až v novém volebním období, kdy za něj již stávající vedení kraje neponese vůbec žádnou zodpovědnost,“ zdůraznila. (pro)